

PRAKTYKA DLA PRAKTYKA

19.12.2016

Raport z realizacji pilotażu programu

Dokument zawiera opis realizacji projektu, wyniki analizy ankiet ewaluacyjnych oraz wnioski i propozycje ulepszeń, które należy wprowadzić przed rozpoczęciem edycji 2017.

PRAKTYKA DLA PRAKTYKA

RAPORT Z REALIZACJI PILOTAŻU PROGRAMU

CEL

Celem programu *Praktyka dla praktyka* było umożliwienie uczestnikom zdobycia doświadczenia oraz poznawania specyfiki pracy różnych bibliotek w trakcie tygodniowych wymian, integracja środowiska bibliotecznego oraz popularyzacja i budowanie marki Labibu. Zrealizowany pilotaż potraktowany został jako test, który pozwoli na ocenę praktyczną projektu i będzie podstawą do kontynuowania działań w 2017 r.

ORGANIZATORZY

- FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO
- WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KRAKOWIE
- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GDYNI
- LABIB

Zadaniem organizatorów było przygotowanie merytoryczne i logistyczne 4 wymian praktyków oraz 1 obserwacji, w tym opracowanie i przeprowadzenie procesu rekrutacji uczestników projektu, opracowanie regulaminu pilotażu, porozumień dla bibliotek uczestniczących oraz ankiet ewaluacyjnych dla uczestników i opiekunów merytorycznych, rozliczenie finansowe i merytoryczne projektu.

UCZESTNICY

W pilotażu *Praktyki dla praktyka* udział wzięło 5 pracowników z następujących bibliotek:

- WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W KRAKOWIE
- MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W GDYNI
- BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY PIASECZNO - FILIA W JÓZEFOSŁAWIU
- MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W DYNOWIE.

Dwie osoby to bibliotekarki, pozostałe 3 to pracownice działów zajmujących się promocją, marketingiem i organizacją wydarzeń kulturalnych. 1 osoba z Gdyni miała możliwość uczestniczyć w obserwacji pracy koordynatorki Arteteki – agendy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Wszystkie wizyty trwały 5 dni roboczych i odbyły się w terminie od 5 do 10 grudnia 2016 r.

Zadaniem 4 uczestniczek było podjęcie pracy na przygotowanych przez biblioteki przyjmujące stanowiskach, które były zbliżone do zajmowanych w instytucjach macierzystych. Zadaniem osoby biorącej udział w obserwacji było uczestnictwo we wszystkich obowiązkach i czynnościach osoby obserwowanej.

Uczestnicy na własną rękę organizowali sobie dojazd, nocleg i wyżywienie, korzystając z dotacji w wysokości 1000 zł na jedną osobę wypłacanej przez bibliotekę macierzystą. Rozliczenie kosztów nastąpiło przy pomocy not księgowych wystawianych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie bibliotekom uczestniczącym w projekcie.

Zakładana liczba uczestników pilotażu to 5 osób. Tyle skorzystało z możliwości wyjazdu w ramach praktyki, jednak, jak wynika z ankiet ewaluacyjnych, równoprawnymi uczestnikami byli również opiekunowie merytoryczni w bibliotekach przyjmujących. Dlatego rzeczywista liczba uczestników pilotażu to 10 osób.

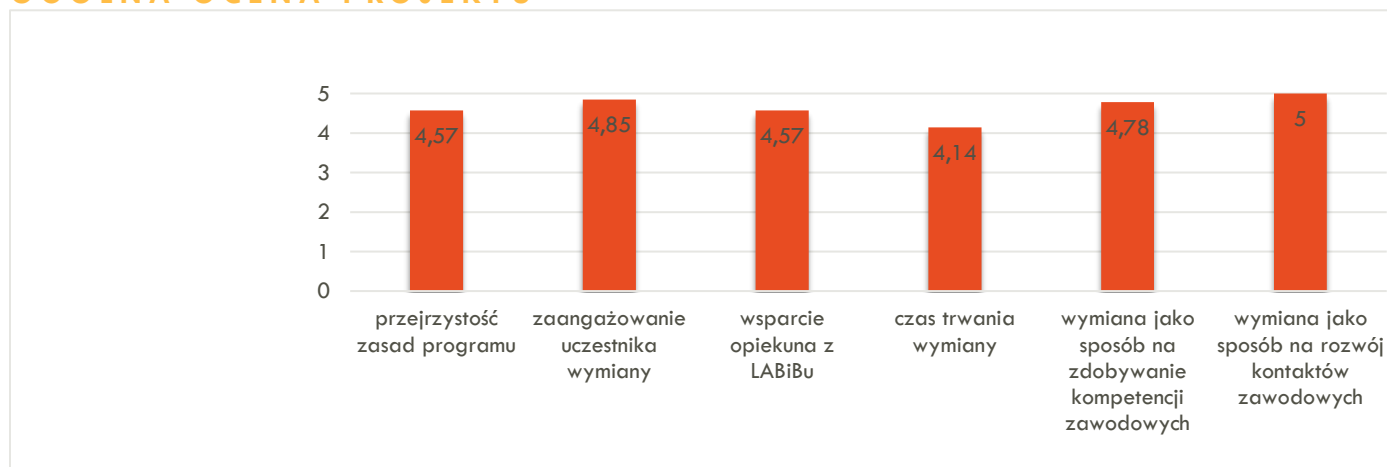
W ankietach ewaluacyjnych wszyscy uczestnicy, goście i ich opiekunowie merytoryczni, podkreślali korzyści płynące z takiego rodzaju możliwości zdobywania doświadczeń zawodowych. Niemal wszyscy zwracali również uwagę na konieczność bliższego kontaktu z wizytującymi jeszcze przed rozpoczęciem praktyki, tak aby lepiej przygotować stanowisko pracy dla gościa.

EWALUACJA PROGRAMU

METODY

Opinie osób uczestniczących o programie zebrane zostały za pomocą imiennych formularzy Google. Ankiety wypełniło 4 praktyków, 4 opiekunów merytorycznych, 1 obserwator i 1 obserwowana oraz 4 dyrektorów bibliotek biorących udział w pilotażu. Ankieta podzielona została na 3 części. 1 dotyczyła ogólnej oceny programu, w drugiej organizatorzy pytali o trudności i wyzwania związane z organizacją praktyk i obserwacji a także korzyści, które z nich płynęły. Część trzecia dotyczyła wniosków i wizji programu za 5 lat. Wyniki ankiet przedstawiono poniżej.

OGÓLNA OCENA PROJEKTU

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

- **możliwość zdobycia doświadczenia** i zobaczenia swojej pracy z nowej perspektywy, „odświeżenie” głowy
- **nawiązywanie osobistych relacji pomiędzy bibliotekarzami uczestniczącymi w projekcie, kontakty**
- **wymiana wiedzy, doświadczeń, inspiracja**
- obserwacja pracy innej biblioteki
- poznanie specyfiki innego środowiska czytelników
- zdobycie nowych umiejętności
- **doświadczenie** pracy w innej bibliotece (możliwość oceny czy jest inaczej czy podobnie)
- poznanie innych miejscowości
- program przemyślany, łatwy do organizacji
- **finansowanie** przedsięwzięcia
- innowacyjność rozwiązania
- wykorzystanie potencjału pracowników
- wymiana jako forma nagrody dla pracownika

SŁABE STRONY

- brak wcześniejszych ustaleń co do wydarzeń, w których można by było uczestniczyć
- **brak planu pobytu**
- za mało informacji przed praktyką na linii praktyk-opiekun
- zbyt mało czasu na pełne poznanie specyfiki i wdrożenie się
- **termin wyjazdu**, lepszym czasem na wyjazd byłaby pora roku z dłuższymi dniami, kiedy jest więcej pracy
- zastosowane rozwiązanie finansowe - czy faktycznie przyznawać wszystkim uczestnikom taką samą kwotę na cały wyjazd, czy może podchodzić bardziej indywidualnie?
- brak dokładnych informacji na temat podsumowania praktyki oraz tego jakie materiały gromadzić podczas praktyki
- brak przekonania bibliotekarzy/dyrektorów do takiej formy działania
- wewnętrzny opór pracownika przed udziałem w projekcie
- praktyka w pojedynkę

SZANSE

- konsolidacja środowiska bibliotekarskiego w całej Polsce - już nie tylko konferencje i szkolenia, ale i także wymiana
- możliwość zaprezentowania biblioteki
- ewolucja programu – wymiana na szeroką skalę oraz na mniejszą (w zakresie województwa)
- stworzenie platformy integracji bibliotekarzy
- zapełnienie luki w ofercie szkoleniowej dla pracowników bibliotek
- dalsza współpraca zawodowa pomiędzy uczestnikami i bibliotekami

ZAGROŻENIA

- brak przygotowania dla praktykanta konkretnych zadań, które przyczynią się do poszerzenia jego umiejętności
- brak zaangażowania ze strony organizatorów - czas praktyki jest czasem bardzo intensywnym i wymaga dużego zaangażowania dwóch stron wykraczającego poza 8-godzinny dzień pracy
- realizacja programu zależy od grupy entuzjastów z LABIBU
- brak szerszej promocji programu poza Labibem
- mała świadomość bibliotekarzy/dyrektorów o programie
- **brak funduszy na realizację programu**
- **nieodpowiedni dobór bibliotek / bibliotekarzy biorących udział w projekcie**
- **małe zainteresowanie**

WNIOSKI

PRAKTYKA DLA PRAKTYKA ZA 5 LAT TO:

biblioteczny Erasmus – 70 % polskich bibliotek bierze w nim udział
program powszechny – każdy pracownik biblioteki przynajmniej raz będzie miał
możliwość wyjechania na wymianę
wymiana dłuższoterminowa
program wspólnych projektów realizowanych w trakcie wymian
wymiana kadry zarządzającej bibliotekami
narzędzie do promocji pracy w bibliotece i łamania stereotypów bibliotekarki i biblioteki
specjalna platforma do zgłoszeń i kontaktów między bibliotekami
baza bibliotek współpracujących ze sobą na różnych płaszczyznach

Taką wizję rozwoju programu przedstawili jego uczestnicy. *Jednocześnie jednogłośnie optowali za kontynuacją projektu zwracając uwagę na konieczność poprawy niektórych jego aspektów.*

Przed kolejną edycją programu należy poprawić:

SPOSÓB PROMOCJI PROJEKTU

Zagrożeniem dla jego realizacji jest brak powszechnej informacji o działaniu. Obecnie projekt promowany był tylko wśród wolontariuszy LABiBu i kanałami własnymi bibliotek uczestniczących.

Proponowane rozwiązania:

- nawiązanie współpracy z popularnymi portalami bibliotekarskimi takimi jak Lustró Biblioteki, Bibliopudelek, biblioteki.org, EBIB
- utworzenie bloga projektu praktykadlapraktyka.pl i sukcesywne zamieszczanie materiałów z odbytych już wymian
- akcja promocyjna przed ogłoszeniem rekrutacji do edycji 2017 – mailing do Działów Instrukcyjnych i dyrektorów bibliotek z zaproszeniem na webinarium poświęconemu pilotażowi
- dystrybucja informacji o realizacji programu podczas konferencji poświęconych bibliotekom

TERMIN I CZAS TRWANIA WYJAZDU

Z ankiet ewaluacyjnych wynika, że termin pilotażu przypadający na początek grudnia nie był najlepszym czasem na odbycie wizyty. Krótkie dni i warunki pogodowe utrudniały organizację czasu praktyków po pracy, a zbliżające się święta i koniec roku determinowały pracę bibliotek, które na tym etapie przygotowywały się do rozliczenia rocznej działalności.

Uczestnicy sugerowali również wydłużenie czasu trwania praktyki. Nie jest to możliwe na tym etapie projektu z powodu ograniczeń finansowych. Należałoby zastanowić się nad zdobyciem dodatkowego finansowania na rok 2018 i wtedy wrócić do tematu wydłużenia czasu wizyt. Z drugiej strony, wizyta

trwająca dwa tygodnie może znacznie ograniczyć grupę odbiorców działań, na przykład wśród młodych rodziców.

Proponowane rozwiązania:

- realizacja wizyt powinna odbywać się w okresie późnowiosennym i wczesnojesiennym, kiedy biblioteki mogą zaprezentować pełnię swojej działalności
- termin wymiany powinien być bardziej elastyczny

ORGANIZACJA WIZYT

Uczestnicy pilotażu zwracali uwagę na konieczność nawiązania bliższego kontaktu pomiędzy praktykami i opiekunami przed wyjazdem na wizytę. Dotychczasowy kontakt przed wizytą ograniczony został do wypełnienia ankiet zgłoszeniowych i przesłania ich parom praktyk-opiekun. ***W ankietach zabrakło informacji między innymi na temat proponowanego planu praktyki, zajęć w które zostanie zaangażowany praktyk oraz możliwości zagospodarowania czasu po pracy.***

Kolejnym słabym punktem organizacyjnym samych praktyk był ***brak jasnych zasad dotyczących zbierania informacji o praktyce w trakcie jej trwania.***

Proponowane rozwiązania:

- zmiana narzędzia rekrutacji z EVENEL na GOOGLE – większe możliwości techniczne w opracowywaniu formularzy i zarządzania pozyskiwaną z nich informacją, uszczegółowienie formularzy
- organizacja telekonferencji via internet, po wyłonieniu par opiekun-praktyk, na których opiekunowie z LABiBu pomogą w rozwiązaniu wątpliwości dotyczących samej organizacji wizyty
- stworzenie szablonu dokumentu „Dziennik praktyk” w wersji dla opiekuna merytorycznego i praktyka

Jedna z uczestniczek zasugerowała odbywanie praktyk „w parach” – takie rozwiązanie pomogłoby uczestnikom w zagospodarowaniu czasu wolnego, jednak może ograniczyć liczbę bibliotek zaangażowanych w realizację projektu.

UWAGI KOŃCOWE

Oprócz wyszczególnionych powyżej zmian, które należy wprowadzić w kolejnej edycji programu, jeszcze przed jego uruchomieniem konieczne jest zastanowienie się nad podstawowymi założeniami ***Praktyki dla praktyka***, które zapisane są w regulaminie projektu.

Pierwsza kwestia dotyczy ***dostępności dla bibliotek***. Założeniem programowym ***Praktyki*** jest ograniczenie dostępu do uczestnictwa w programie dla bibliotek, w których pracuje wolontariusz FRŚI działający w ramach sieci LABiB. ***Sugerujemy zmianę tej zasady i rozszerzenie dostępności na inne biblioteki, pod warunkiem zachowania roli Labibianina jako koordynatora i promotora projektu w regionie.***

Druga kwestia to *finansowanie wizyt* w ramach *Praktyki*. W trakcie pilotażu każda biblioteka uczestnicząca miała możliwość rozliczenia kosztów wizyty jednego uczestnika do wysokości 1000 zł. Koszty podzielone zostały na 3 kategorie: transport, nocleg i wyżywienie. Ponieważ nie da się w trakcie planowania kosztorysu określić dokładnego podziału kosztów *sugerujemy rezygnację z podziałów kwotowych w ramach kategorii*.

Być może należałoby zastanowić się również nad *zmianą zasady podziału kosztów na uczestnika i kwotę refundowaną ustalać po przedstawieniu planu i kosztorysu konkretnej praktyki, przy założeniu maksymalnej kwoty refundacji w wysokości 1000 zł*. Takie rozwiązanie wymaga większego zaangażowania zarówno ze strony wolontariusza FRSI jak i przede wszystkim biblioteki zajmującej się ostatecznym rozliczeniem finansowym projektu, ale może pozytywnie wpłynąć na wykorzystanie środków przyznanych na realizację programu.

opracowanie raportu:
Natalia Gromow
Miejska Biblioteka Publiczna w Gdyni
e: n.gromow@bibliotekagdynia.pl
m: 504 079 498